GELYKHEID, VRYHEID, BROEDERSCHAP.

A°. 1801. N°. 107

BATAAFSCHE BINNEN- LANDSCHE COURANT.

Saturdag den 29 Augusty. *Het 7 Jaar der Bat. Vryheid*

BATAAFSCHE REPUBLYK.

GRONINGEN *den* 20 *Augusty*. Volgens besluit van het Uitvoerend Bewind van den 8. deezer, den Commissaris van gemeld Bewind by het Departementaal Bestuur van *de Eems* aangeschreeven zynde, om zig ten spoedigsten naar *Groningen* te begeeven, en aldaar zig naar de oorzaak en toedragt van het voorgevallene, zo met betrekking tot de gedragingen der ongewapende als der gewapende Burgers te informeeren, om van deszelfs bevinding aan het Bewind rapport te doen en voorts, den Agent van Oorlog geauthorifeerd, om, hangende de deliberatiën van het Bewind, het derde Battaillon der gewapende Burgermagt in het Departement van *de Eems*, behalven de Compagniën van dat Battaillon, met te *Groningen* gestationeerd, provisioneel in deszelfs Militaire diensten te suspendeeren, en van welk besluit aan de Collonel *Schreuder* kennis gegeeven was; is alhier gisteren de suspensie van de alhier gestationeerd zynde Compagniën van gemelde Battaillon geschied.

UITVOEREND BEWIND.

DE HAGE *den* 28 *Augusty*. Het Decreet van het Vertegenwoordigend Lighaam, houdende prolongatie van het Verbod wegens den uitvoer van eenige Granen, onder zekere bepaalingen, tot ultimo December de zes jaats, [*zie onze voorige Courant*,] is door eene Publicatie van het Bewind, op eergister gearresteerd, den Volke bekend gemaakt.

De Burger *Schimmelpenninck*, onze Gezant te *Parys*, wordt eerstdaags alhier verwagt, en schynt niet spoedig te zullen terug keeren; wyl men spreekt van schikkingen, om den Burger *Strik van Linschooten*, vóór deszelfs vertrek naar *Florencen*, eenigen tyd de zaaken van het *Bataafsch* Gezantschap te *Parys*, te laaten waarneemen.

VERTEGENWOORDIGEND LIGHAAM.

EERSTE KAMER.

Zitting van Donderdag den 27. Augusty.

Van Galen exhibeert, namens de Commissie tot de Rechterlyke Magt, het rapport, op eene Missive van het Uitvoerend Bewind, relatief de interprætatie van het 146. Art. der Acte van Staatsregeling: — besloten, om dit Rapport te doen drukken, en twee dagen na de distributie aan de orde van den dag te stellen.

Van Foreest exhibeert, namens de daar toe benoemde Commissie, het Rapport, op de, by Besluit van den 4. Mey ll. in haare handen gestelde Missive van het Uitvoerend Bewind, relatif de gelykheid der Maaten en Gewigten: — besloten, dit Rapport te doen drukken, en agt dagen na de distributie voor de tweede leezing aan de orde van den dag te stellen.

Dezelfde Burger doet, namens de Commissie tot het Armenbestuur, rapport, op de by besluit van den 25. Augusty ll. in haare handen gestelde Requeste van Regenten van de Nederduitsche Gereformeerde Diaconie- en Aalmoesseniers-Armen te *Haarlem*, daarby verzoekende voorziening in den nood, waar in zy gebragt zyn geworden, door de opzegging van een Capitaal ter somma van tien duizend guldens, en surcheance der tegen hun gecentameerde poursuites; adviseerende, om het verzoek van surcheance te declineeren, doch om Regenten voornoemd te autoriseeren, om zo veele Effecten te mogen verkoopen als'nodig zal zyn, om gemelde som van *f* 10.000. te kunnen afslossen: — en wordt onverwyld conform geconcludeerd.

Waarna de Vergadering wordt gescheiden, geadjourneerd to morgen ogtend ten 11. uuren, en veranderd in een Committé Generaal.

TWEEDE KAMER.

Zyn onder anderen geleezen en bekragtigd de volgende Besluiten der eerste Kamer, voorafgegaan door de verklaaring van onverwylde noodzaaklykheid, als een: waarby aan den Raad der Gemeente van *Vianen*, hangende de deliberatien over deszelfs verzoek ten principale, wordt verleend surcheance der executie, waar mede dezelve wordt bedreigd; — een, waarby, onder zekere bepalingen, de te *Helvoetsluis* aanwezende 's Lands Escader bestaande Krygsraad, in eenen Hoogen Zeekrygsraad wordt veranderd; en een, by het welk het Committé van Justitie te *Gouda* wordt geautoriseerd, tot het inzenden aan de eerste Kamer, van twee viertallen ter vervulling van zo veele by dat Collegie, door het weigeren van twee daar toe benoemde Burgers, existeerende vacatures.

Van Andel rapporteert favorabel op het Besluit der eerste Kamer, waarby, zonder consequentie, aan den gedimitteerden 2. Luitenant *J. Pluyler*, eene Gratificatie van *f* 400. wordt geaccordeerd: — en wordt conform geconcludeerd, en het Besluit der eerste Kamer bekrachtigd.

Waarna de Verg. wordt gescheiden tot morgen op den middag.

EERSTE KAMER.

Zitting van Vrydag den 28. Augusty.

Is geleezen eene Missive van de Kiesvergadering, binnen *Goor*, de Hoofdplaats van het 22. District, gehouden, houdende kenni-geeving, dat tot Representant verkooren is de Burger *W. Waanders* Gz., en tot deszelfs Plaatsvervanger de Burger *W. Essink*: — gesteld in handen van de Commissie ter examinatie der Geloofsbrieven.

Luiofs doet, namens de Commissie tot de plaatselyke Belastingen, rapport, op de in haare handen gestelde Missive van den Gemeente-Raad te *Veere*, daarby verzogt hebbende approbatie op een door denzelven ingezonden Plan van plaatselyke belasting, tot foutien der Armen aldaar; adviseerende, om dit Plan, om aangevoerde redenen, niet te approbeeren, en dus het verzoek te declineeren, aan den gemelden Raad onverlet laatende, om een ander Plan, strookende met de tegenwoordige orde van zaaken, in conformiteit van het 194. Art. der Staatsregeling in te zenden: — en wordt conform geconcludeerd.

Waarna de Vergadering wordt gescheiden tot Maandag ogtend ten 11. uuren.

TWEEDE KAMER.

Zyn onder anderen bekragtigd twee onverwylde Besluiten der Eerste Kamer, waarby de Diaconen der Gereformeerde Armen te *Haarlem* worden geautoriseerd, tot den Verkoop van *f* 100,000. aan Effecten; en een, waarby de Municipaliteit van *Purmerend* gelast wordt, den Burger *J. G. Hausman* ongestoord eene *Fransche* Bakkery te laaten oprigten.

Waarna de Vergadering wordt gescheiden tot morgen ogtend ten 11. uuren, en geconverteerd in een Committé Generaal.

Mr. N. M. BOOGAERT VAN ALBLASSERDAM, Ontfanger Generaal der Administratie te Lande, adverteert hier mede, dat hy, by Resolutie van den Agent van Financien, in dato 20. Augusty 1801., gelast en geautoriseerd is, tot het onverwyld intrekken en betaalen der tot heden niet ingetrokken Bataafsche Reskriptien, losbaar geweest 22. September 1800., mitsgaders derzelver Coupons; wordende alle Houders der bovengemelde Reskriptien en Coupons opgeroepen, om dezelve ten zynen Comptoire in persoon of door anderen, in forma te presenteeren, om betaling daar voor te erlangen.

Den Haag den 26. *Augustus* 1801. A°. 7.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

OOST-INDIËN.

Met het einde der voorige, en den aanvang der tegenwoordige Eeuwe, is te *Madras*, te *Surattе*, en andere voornaame plaatsen der *Engelsche* Handelmaatschappy in dat Waereldsdeel, alles in volle beweeging, om de polityke maatregelen van het Moederland met de hier voorhanden zynde krygsmagt te ondersteunen. Drie Expeditien tevens zyn 'er gemaakt, die, offschoon misschien elke ter uitvoering van afzonderlyke bedoelingen bestemd, ten minsten ongetwyfeld met elkanderen in verband staan. De eerste is oogschynlyk gerigt ter mede werking tot eenen aanval tegen de *Franschen* in *Egypten*; zy bestaat uit de Fregatten de *Leopard* van 50., de *Fox* van 32. stukken, benevens eenige transport-schepen, die 450. man aan boord hebben, en is den 25. December onder bevel van den Admiraal *Blanckert* naar de *Roode* zee vertrokken. — De andere expeditie onder bevel van den Generaal *Clarke* bestaat uit 6000. man van *Bengalen*, 2500. van *Madras*, en het 68. regiment infanterv, te saam 9,170. man, welke troepen, na zig te *Madras* vereenigd te hebben, den 20. January van daar zyn onder zeil gegaan. — De derde, welke ten dien tyd nog niet vertrokken was, maar te *Bombay* gereed lag, is saamgesteld uit 500. *Europeanen*, cavallery en infantery, benevens 1500. *Cipayers* of *Indiaansche* soldaaten, onder bevel van den Colonel *Little*, en zal 2000. ossen, en voor den tyd van agt maanden voorraad van water mede neemen. — Geduurende de afweezigheid van alle deeze troepen heeft de zogenaamde *Bombayer*-asociatie zig verbonden, den guarnisoens dienst te verrigten.

Voor de *Oost* Indische Compagnie ziet het 'er, ondanks de verövering van *Mysore*, de Hoofdstad van wylen *Tippoo Saib*, alwaar het nog steeds zeer onrustig blyft, op verre na niet voordeelig uit. De *Engelschen* wilden in hunne nieuwe bezittingen de *Europeesche* wetten invoeren; dit gelukte niet, en zy hebben het moeten opgeeven. De geheele *Malabaarsche* kust is, als het ware, in opstand, en onze troepen worden hier en daar, by geheele Detachementen, door de Vorsten des Lands opgeligt en gevangen genomen. De Overste *Wellesley* heeft zig naar *Wynad* op marsch begeeven, en zal ongetwyfeld die Plaats bemagtigen; doch dit alleen is echter niet voldoende, om de zaaken een gunstiger keer te doen neemen.

Een klein Esquader, bestaande uit *de Centurio*, van 50. stukken, en drie Fregatten, heeft de Straat van *Batavia* van vyandelyke schepen gezuiverd, de Eilanden *Onrust* en *Cowper* in bezit genoomen, en vyf *Fransche* Kaapers veröverd, die onzen handel zeer veel nadeel toebragten. Eene geringe schadeloosstelling voor den ongunstigen uitslag eener grootere expeditie op die *Hollandsche* Colonie, welke men zo goed als mislukt kan achten, door de standvastige wederstand van het *Hollandsch* bestuur aldaar, op welke men van onze zyde niet gereekend had.

WEST-INDIËN.

De Contre-Admiraal *Lacrosse*, met de schepen *la Cornelie* en *la Cocarde*, door het *Fransch* Gouvernement op eene geheime expeditie afgezonden, is gelukkiglyk de waakzaamheid der vyanden ontsnapt, en, na onderscheidene ontmoetingen met enkele schepen, in eene van welken hy een *Portugeesch* schip verbrand, en in eene andere een klein vaartuigje genoomen heeft, eindelyk den 29. Mey voor het fort *de l'Epée* op het Eiland *Guadeloupe* aangekomen, alwaar hy terstond den tytel van Capitein-Generaal van *Guadeloupe* en aanhoorige bezittingen heeft aangenoomen. In deeze hoedanigheid heeft hy begonnen het polityk bestuur van het Eiland te schoeyen op den leest der grondbeginzelen,

(*Het vervolg op de kant van deeze bladzyde.*)

Cardinaalen *Gerdel*, *Antonelli*, *Albani* en *Garzezini*. — Daar door dat verdrag thans alle onëenigheden met de *Fransche* Republyk geëindigd zyn, verwagt men welda den *Franschen* Minister *Cacault*, die, geduurende dezelven, zig te *Florencen* had opgehouden, van daar terug. En in der daad, na dat de Paus-felyk Staats-Secretaris, Cardinaal *Consalvi*, den 3. Augusty te *Florencen* aangekomen, den goeden uitslag zyner zending naar *Parys*, aan den *Franschen* Minister gemeld had, die tevens ook de nodige regelingte instructiën zal ontfangen hebben, zyn zy beiden des anderen daags naar *Romen* op reis gegaan.

Het *Engelsch* Esquader van den Admiraal Sir *Warren* is, in de eerste dagen van Augusty, van voor *Livorno* vertrokken, Noord-Westwaarts aanstevenende, waarschynlyk om eenige der havens aan de Zuidkust van *Frankryk* te blokkeeren. Het heeft echter nog drie schepen aan den ingang van het Canaal van *Piombino* agtergelaaten; dan, men heeft reden om te hoopen, dat deeze kleine magt niet genoegzaam zal zyn, om de gemeenschap met het Eiland *Elbe* afteebreken; ten minsten maaken de

(*Het vervolg op de tweede bladz.*)

ze voor de *Fransche* natie nadeelige omwenteling, derzelver krygsgevangenen, uit de kerkers der kasteelen van de *Zwarte-zee* by het jongst verdrag verlost, onverhinderd door *Constantinopolen* trekken, om naar hun Vaderland terug te keeren.

ITALIËN.

Eindelyk heeft men te *Romen* de officiële bevestiging ontfangen van het Verdrag of Concordaat, met de *Fransche* Republyk gesloten. Den 25. July, ten drie uuren in den agtermiddag, kwam in de Hoofdstad een Paasselyke Courier van *Parys* aan, de tyding deezer hoogstbelangryke gebeurtenis medebrengende, welke den 15. July heeft plaats gehad. De artykelen van het Tractaat worden als nog geheim gehouden, en het is waarschynlyk, dat zy zulks nog eenigen tyd blyven zullen, ten minsten voor zo verre de waarelddyke belangen van den Heiligen Stoel betreft, welke tevens met de geestelyke het onderwerp van het Tractaat uitmaaken. Intusschen is, tot onderzoeking van het bovengemeld Concordaat, eene congregatie benoemd, bestaande uit de

(*Het vervolg op de derde bladz.*)

winning van *Egypten*, welke nu spoedig volgen moet, voor de polityke en commercieele belangen niet alleen, maar ook voor het levens onderhoud en veelvuldige huislyke behoeftens der ingezetenen van *Europisch Turkyen* is, weet elk; en men beeft zig dus niet te verwonderen, dat het enkel vooruitzigt van zulk eene groote en blyde gebeurtenis door een uitstekend Feest is gevierd geworden. Natuurlyk is het aanzien onzer bondgenooten en medehelpers, de *Engelschen*, 't welk nog onlangs merkelyk gezonken was, nu weder ten hoogsten top gestegen, en derzelver Gezant, Lord *Elgin*, heeft daarvan in persoon een aangenaam en verëerend blyk genooten. By den Grooten Heer zelven tot eene byzondere Audientie, (waar mede men hier te lande zeer spaarzaam is,) toegelaaten, heeft hy van hoogstdenzelven aanzienlyke geschenken ontfangen; benaade in eene rykelyk met briljanten bezette zuivere, en prachtig opgetuigd ryspaard, en verscheidene kostbaare pelsen. Gelukkiglyk voor de *Franschen* zyn de *Turken* gewoonlyk uitvoers van gesloten overeenkomsten, zo dat, te midden van dezelfs

dit *Franſche* Fregatten, by de aankomst der *Engelſchen* gelukkiglyk in de *Texelſche* havens ontſnapt, zig gereed, om wederin zee te ſteeken, gezamentlyk met een aantal kaperſchepen en andere kleine gewapende vaartuigen, ten einde nog eenige detachementen van het *Poolſch*-legioen, benevens eenig geſchut, krygs- en mondbehoeften naar *Elbe* over te voeren. De nieuwe Souverein van *Toscaanen* heeft eene proeve genoomen, om de bezetting en inwooners van *Porto-Ferrayo* door middelen van zagtheid te winnen, daar zy, onder het voorig provisioneel Gouvernement, zo wel getoond hebben, alle middelen van ſtrengheid te kunnen weerſtaan. 's Konings eerſte Staats Minister, Graaf *Cefar Ventura*, heeft hun by eenen Parlementair de verandering van het *Toscaansch* beſtuur aangekondigd, en hen tevens aangemaand, om zig te onderwerpen, in welk geval zy de onbepaaldſte vergiffenis genieten, en allen in hunne onderſcheidene militaire en politike posten herſteld zullen worden. By het overzenden van deezen voorſlag heeft de *Franſche* Generaal *Murat* insgelyks eenen officier aan de belegerden afgevaardigd, met eenen brief, in naam der *Franſche* Republyk, dezelfde uitnodiging en dezelfde verzeekeringen inhoudende.

Na de gelukwenſchingen van alle nabuurige Staaten, onder welken nu laatſtelyk ook de kleine Republyk *Lucca* geweest is, te *Parma* aan het hof van den Hertog zyn Vader ontfangen te hebben, is de nieuwe Koning van *Etrurien* eindelyk van daar vertrokken, en in perſoon bezit van zyne ſtaaten komen neemen, in welker hoofdſtad *Florencen* hy den 12. Augusty zyne plegtige intreede gehouden heeft, door eene talryke *Franſche* eerewagt omſtuwd. Hy werd aan het Palais door al den hoogen Adel ontfangen, en het talryk verzameld Volk, zyne erkentenis verdeelende tuſſchen den Vorst en de Republyk, aan welke zy hem te danken heeft, riep onophoudelyk: *leeve onze Vorst*, *leeve de Fransche Armée!* — Kort voor 's Konings aankomst had de bevelhebber dier armée, *Murat*, eene korte reize naar *Milaan* gedaan, van welken togt hy echter nog vroegtydiger genoeg terug gekeerd is, om 's Vorsten intreede in perſoon by te woonen. Waarſchynlyk zal die Generaal, en het meerendeel der *Franſche* troepen, nu eerlang het nieuwe onafhankelyke Koningryk verlaaten. Reeds by voorraad zyn den 7 Augusty 1000. man *Franſche* infantery van *Florencen* naar *Milaan* op marsch gegaan.

In *Italiën* (alwaar de Staaten des Konings van *Napels* nog voor eerſt de tegenwoordigheit van hunnen Souverein niet ſchynen te zullen genieten,) bevinden zig nu alzo twee Koningen, wier lot zeer verſchillend is; een nieuwe, die van *Etrurien*, door *Frankryk* aangeſteld en begunſtigd, en een oude, die van *Sardinien*, door *Frankryk* uit zyne Staaten op het vaste Land verdreeven, en in gedurige ongenade gehouden. Zy zyn dus beiden, in eenen omgekeerden zin, leevende toonbeelden van de groote magt der *Franſche* Republyk, welke maakt en breekt, naar maate het gebruik dier magt door haare wysheid geregeld wordt.

Na een verblyf van zeven dagen, is de Aarts Hertog *Joſeph*, Palatyn van *Hongaryen*, van *Venetien* vertrokken, den weg neemende naar *Iſtrien* en *Dalmatien*. De algemeene bedoeling zyner reize door dit gedeelte van zynes Broeders Staaten valt genoeg in het oog; maar of 'er bovendien nog eene byzondere zy, is onbekend.

CIS-ALPYNSCHE REPUBLYK.

De Generaal *Murat*, op het onverwagtst den 8. Augusty te *Milaan* aangekomen, heeft terſtond eene ernſtige conferentie met ons Gouvernement gehouden. Het onderwerp dier conferentie, nog niet openlyk bekend, wordt door ſommigen verzeekerd eenige nadere ſchikkingen geweest te zyn betrekkelyk het onderhoud der *Franſche* troepen, thans in deeze Republyk gecantonneerd; dan, daar het niet waarſchynlyk is, dat dit alleen de perſoonlyke tegenwoordigheid van den Generaal *Murat* verëiſcht zou hebben, is het veel eer te vermoeden, dat die ſchikkingen zig uitgeſtrekt hebben tot de aanſtaande overkomst der *Franſche* troepen uit *Toscaanen*, als met welken men thans niet gevoeglyk dit nieuwe Koningryk belast kan laaten, en van welken verzeekerd wordt dat reeds een gedeelte herwaarts op marsch is. Na het afloopen zyner conferentiën, is de *Franſche* Bevelhebber in den avond van den volgenden dag weder vertrokken, ten einde den Koning van *Etrurien* by zyne intreede in dat Koningryk te gaan ontfangen.

DUITSCHLAND.

De Ryks Vergadering te *Regensburg* heeft den 17. Augusty de raadpleegingen geöpend over het jongſte Keizerlyk Decreet wegens de *Schadevergoedingen*, en de daartoe verëiſchte *Secularisatiën*, welke by het Tractaat van *Luneville* nog onverëffend gebleeven, en door voorn. Decreet aan de behandeling der Ryks-Vergadering zelve zyn overgelaaten. Men begrypt ligtelyk, dat in deeze eerſte Zitting, over zulk een teder en moeilyk onderwerp, nog niets beſlist is, en men weet reeds vooraf, dat de gevoelens der leden, even gelyk derzelver byzondere belangen, zeer verdeeld zyn; weshalven men geen ſpoedig einde der raadpleegingen voorziet, byaldien geene hoogere magt, om des algemeenen belangswille, tuſſchen beide komt. De *Pruisſiſche* Minister, den 15. een Courier van zyn Hof ontfangen hebbende, heeft aan verſcheidene Rykſteden eenige openingen gegeeven van de te verwagten beſlisſing der Eerſten Conſuls, die het garnitoen, ten getale van 5500. man, verſcheidene militaire evolutien heeft laten doen. Men gelooft, dat het op zynen wenk is, dat het Nationaal Concilie is uitgeſteld. Het was ook inderdaad, na 't geſloten Concordaat met den Paus, overtollig geworden; want het wilde de rust en eendragt in de *Gallikaanſche* Kerk herſtellen door minzame onderhandelingen met de verſchillend denkende Prieſters, en by ſchielyke pogingen van redelyke overtuiging; zeekere middelen, gelyk men weet, onfeilbaar zwakker dan de vereenigde wil van Geestelyk en Wereldlyk oppergezag, heilig voorſchryvende, wat weezen moet. Men beſpeurt reeds de uitwerkſels van deeze vereeniging tuſſchen ons Gouvernement en den Paus, wyl onze Prefecten order ontfangen hebben, om met de uitvoering der jongſte ſtrenge bevélen tegen de weerſtreevende Priesters provisioneel niet voort te gaan; en ongetwyfeld, zo dra het Hoofd der Kerke zal geſproken hebben, zullen 'er geene wederſtreevende Kerkdienaaren meer te vinden zyn.

van de nadere inſtructiën, door hem ontfangen, byzonderlyk ten opzigte der Staaten en waardigheden, door den dood van wylen den Keurvorst van *Keulen* ledig geworden; maar men weet niet, of de Keizerlyke Minister insgelyks kondſchap gegeeven hebbe van de denkwyze en verwagtingen zynes Meesters. Men hoopt, dat die beide magtige Monarchen in deezen gemeenſchappelyk en eensgezind zullen te werk gaan, wyl in dat geval de grootſte zwaarigheden zelven, waarvoor de wysheid der Rykevergadering ſtuiten mogt, zeer ligtelyk zullen verdwynen.

Het vertrek der Graaven van *Cobentzel* en *Saurau*, als Keizerlyke Gezanten naar *Parys* en *Petersburg*, is naby, en derzelver affcheids-audientie ten Hove, zo 'er geene verhindering tuſſchen beiden kome, op den 19. Augusty bepaald. Onlangs gaven wy berigt, wat de eerſte genieten zal; de appointementen van den tweeden zyn bepaald op 65,000. Rykſguldens 's jaars, behalven nog 80,000. in eens voor reis- en etabliſements kosten, en 20. paarden met eenige rytuigen uit de Keizerlyke Stallen. Voor den verwagten *Franſchen* Gezant *Champagny* wordt te *Weenen* het voormalig Hotel der *Franſche* Ambasſadeurs weder ingeruimd, en gereed gemaakt. Uit het aanſtaand vertrek van den Keizerlyken, meent men te mogen opmaaken, dat ook de aankomst van deezen Minister naby is.

Aarts-Hertog *Joſeph*, Palatyn van *Hongaryen*, is van zyne *Italiaanſche* reize nog niet terug gekeerd. Ten gevalle van zynen Schoonbroeder, den *Kuſſiſchen* Monarch, en ter eere van zyne te vroeg afgeſtorvene Gemalinne, laat hy te *Offen* eene *Griekſche* Kerk ſtigten, waar in haar lyk zal worden bygezet, door welke voldoening aan de byzondere godsdienſtbegrippen, deeze dierbaare overblyffelen nu niet naar *Petersburg* behoeven te worden overgevoerd.

Zo toegeevend men zyn kan, wanneer de verſchillende denkwyze in het Godsdienſtige ſlegts op kleinigheden invloed hebbe, als de plaatſing van een lyk, 't welk toch ergens tot ſtof verteeren moet, zo verkeerd en ſchadelyk is het, wanneer men dezelve inbreuk laat maaken op de rechten van menſchen en burgers. Het is daarom, dat de Keurvorst van *Beyeren*, in deeze verlichte tyden, zyn vroeger beſluit, door den oorlog geſtremd, thans werkelyk ter uitvoer brengt, door het volkomen recht van Burgerſchap in zyne *Catholyke* Staaten te vergunnen aan *Protestanten*. Nog onlangs heeft dit verſtandig *gunstbewys* (want waarom zoude men het volſtrekt *recht* willen heeten, en, a's doch de hoofdzaak verkreegen wordt, met de magtigen der aarde woordentwisten?) een vreemd koopman uitgelokt, om zig te *Munchen* neder te zetten; en, hoe zeer de kleingeestige en naauwhartige zogenaamde vroomen zig ergeren en morren, pryzen de redelyk denkenden deeze verdraagzaamheid van hunnen verlichten meester; daar het zwaar verlies, voor eenige jaaren in het nabuurig *Saltzburg* door het uitdryven der *Diſſenters* geleden, en nu nog in de gevolgen gevoeld, eene verſche proeve is van het ſchadelyke en onſtaatkundige der Godsdienſtige onverdraagzaamheid.

Het lot der *Franſche* Staatsgevangenen te *Bareuth* wordt eenigzins verzagt. Den 12 Augusty ontfing de regeering nadere depêches van het *Pruisſiſch* Hof, ingévolge welken een der leden zig by de geärreſteerden begaf, en hun aankondigde, dat zy met hunne vrienden of bloedverwanten mogten ſpreeken, papier, inkt en pennen gebruiken, en brieven naar buiten afzenden, mits onverzegeld. Men verwagt eerſtdaags een Commisſaris, om hen te verhooren, ten einde 'er onderzoek en uitſpraak geſchiede, en alzo vrylaating of ſtraffe volge. Want in de ſtaaten van het regtmaatig *Pruisſiſch* Hof is men warsch van de politike dwingelandy, om de berooving der individueele vryheid, ſlegts kortſtondig ten dienſte van het algemeen belang veröorloofd, uit convenientie of ſlofheid te rekken.

De Marquis van *St. Marsan*, geweezen *Sardiniſche* Gezant te *Parys*, maar aldaar niet erkend, en voor eenigen tyd als het ware verdreeven, heeft in *Duitschland* vrugteloos het uitwerkſel der tusſchenkomst van *Rusland* afgewagt. Hy is den 19. Augusty van *Frankfort* vertrokken, om weder terug te keeren naar zynen ongelukkigen Meester.

De Keur *Saxiſche* Envoyé by het *Pruisſisch* Hof, Graaf van *Bunau*, tot het Gezantſchap by de *Franſche* Republyk benoemd, heeft den 8. Augusty zyne affcheids audientie by den Koning gehad, en wordt, doch alleenlyk met den tytel van Chargé d'Affaires, vervangen door den Heer van *Helvig*.

HELVETISCHE REPUBLYK.

De gisting in ſommige oorden onzer Republyk duurt, nu half Augusty, nog immer voort, en het Gouvernement heeft zig genoodzaakt gezien, troepen af te zenden, om zyne gegeevene bevélen te doen eerbiedigen. Die bevelen zyn, onderwerping of afzetting. Sommigen, welken het hard vinden tuſſchen deeze beide uitersten eene keuze te doen, beginnen te ſpreeken van een aanzoek by *Frankryk*, om in die Republyk te worden ingelyfd; en, hoe dwaas ook de verwagting zy van in deezen te zullen ſlaagen, ziet men ten minſten, tot welk eene hoogte de verdeeldheid gereezen is. De afgezette Prefect te *Bern*, de Heer *Bay*, heeft zig by den Uitvoerenden Raad ernſtig beklaagd over geleeden ongelyk, daar hy gehandeld heeft volgens uitdrukkelyken ſchriftelyken last van den Minister der Binnenlandſche zaaken, in dato 28. July, by zyn beklag overgelegd.

(*Het verrolg op de kant van deeze bladz*)

Dit is dus zeeker, dat hy onſchuldig is; niet zo zeeker nog, welke vergoeding hy nu bekomen zal.

Het laatſte Dorp *Vercier*, in het District *Vevey*, uit 60. à 70. huizen beſtaande, is deezer dagen, door eenen allergeweldigſten brand, in weinig meer dan twee uuren tyds geheel in den asſche gelegd. Eene Vrouw en een Kind zyn, door de ſnelle voortzetting der vlammen, van alle hulp afgeſneeden geweerd, en jammerlyk omgekomen.

FRANSCHE REPUBLYK.

Het Gouvernement heeft zeer aangenaame depêches uit *Guadeloupe* ontfangen, [*zie het Artykel* West Indiën *hier voren*,] waarop de Conſul's beſloten hebben, dat de van daar overgezondene gedeputeerden, 19. perſoonen in getal, provisioneel in de gevangenisſen van *l'Orient* zullen opgeſloten worden, met last aan den Minister der Marine, om de nodige maatregelen te neemen tot derzelver ſpoedige uitzetting buiten het *Europiſch* grondgebied der Republyk.

Den 23. Augusty had men te *Parys* wederom het genoegen

De Flottille te *Duinkerken* byeenverzameld, en van daar uitloopen, is den 18. Augusty behouden te *Calais* ingeloopen, van waar zy zig verder, digt aan het ſtrand houdende, naar *Boulogne* begeven zal. Ontzachelyk zyn de toerustingen in deeze laatſte Haven, en de moed onder het Volk, na de dubbele zegepraal op *Neliſon*, gaat alle verbeelding te boven. Tegenwoordig der ſtoutheid, met welke onze troepen by den jongſten vyandelyken aanval op *Boulogne* getreeden hebben, dienende het navolgend ſtaaltje: de brandende granaaten, door de *Engelſchen* op het verdek onzer ſchepen geworpen, werden door onze ſoldaaten in de ſchuiten der vyanden terug geſlingerd, alwaar zy, daar deeze laatſten noch de lust noch den tyd hadden, om het voorbeeld der *Franſchen* op hunne beurt te volgen, grootendeels hunne uitwerking deeden. Van de dertig gekwetſten, die wy in het gevegt bekoomen hebben, zyn tien à twaalf door het te vroeg ſpringen dier opgeraapte granaaten gewond geworden.

Men werkt thans yverig aan het herſtel der werken en ſluizen van het Kanaal, 't welk van *Bruſſel* in de *Scheldt* loopt; dit herſtel was zo hoog nodig, dat, by alzien het nog eenigen tyd uitgeſteld ware geworden, het Kanaal in 't geheel niet meer te bevaaren zoude geweest zyn. Gelukkiglyk heeft de Republyk ook dien last op zig genoomen; zynde de Gemeentens van het voormalig *Belgien* zeer met ſchulden bezwaard, met welker verëffening de Staatsraad zig thans bezig houde. Dezer dagen heeft derzelver eerſte buitengewone vergadering gehouden, welke alleenlyk tot het Financie-weezen betrekking had, en waarby alle de Ministers tegenwoordig waren. Elk hunner moet eene naauwkeurige opgave doen van alle de leveranties, aan hunne reſpective Departementen, gedurende de 9. eerſte maanden van het loopend jaar, en de noodige ſchikkingen zyn bezraamd, om binnen de 4. eerſte maanden van het 10. jaar, de liquidatie en onderzoek, alle die ſchulden te acquiteeren; waardoor dan ook de Republyk ongetwyfeld, naar koopmans ſtyl, het geene in het vervolg aan haar gelevered wordt, tot minder pryzen bekomen zal.

**** By den Boekverkooper *A. LOOSJES Pz.*, te *Haarlem*, zien heden het licht: *Onderzoek naar de oorzaaken en uitwerkſelen der* VARIOLÆ VACCINÆ, *bekend onder een naam van* KOEPOKKEN, *door* EDW. JENNER, *in het Nederduitsch vertaald en met een byvoegſel vermeerderd door* L. DAVIDS, *Med. Dr.* te *Rotterdam*, met vier gekleurde Plaaten, gr. 8°. à *f* 2; en: WISKUNDIGE VERHANDELINGEN, bevattende de Theorie van het *copieeren* en *verkleinen* der *Kaarten* over het *problema* der *twee middenëvenredigen* en over de *vlakke inhoud* der Landen naar het platrond; van de graaden van *breedte* en *lengte*, de kromtestraalen en halve middellynen der aarde, door JACOB DE GELDER, *Mathematicus* in *den Haag*, met een Plaat, gr. 8°. à *f* 1-2. Gem. Boekverkooper renoveert by deezen de door hem in de Maanden April en May gedaane Advertentiën, wegens te vertaalen Werken.

**** *W. VAN VLIET*, te *Amſterdam*, geeft thans uit en heeft alöm verzonden: MAGAZYN van SPREEKWOORDEN, opgehelderd door voorbeelden en vertellingen, tot een Leesboek voor de Jeugd. TWEEDE DEEL, met Plaaten, in 8°., à 13. ſt. — De verhandelde Spreekwoorden in hetzelve voorkomende, zyn: Met de Hoed in de hand komt men door het ganſche Land. Weest trouw en vertrouwt niemand. Met ſchade en ſchande wordt men Wys. Voorzigtigheid is de Moeder van de Wysheid. Zo gy iets vindt, laat u dat niet bekoren; maar geeft het weêr aan hem, die 't heeft verlooren. Verbeelding is erger dan de derdendaagſche Koorts. Bedrog loont zyn Meester. Het kwaad komt uit, al zouden het de Raven uitbrengen. Een Handwerk verlaat zyn Meester niet; of wie een Handwerk kan, behoeft niet te bedelen. Wie niet hooren wil, moet voelen. Een mager Vergelyk, is beter dan een vet Proces. De waarheid vindt zelden Herberg. Het geen men niet weet, deert het hart niet. Lust en liefde tot een Ding, maakt alle moeite en arbeid gering. Veegt eerst voor uw eigen deur, en dan voor uw Buurmans; of, elk heeft genoeg in zyn eigen Tuyn te wieden. Lang honger geleeden, is geen Brood gepaard. Aan Gods zegen is het al gelegen. Het heeft zo moeten weezen; of, wie kan tegen Ongeluk? Na Regen komt Zonneſchyn; of, na Lyden komt verblyden. Al te veel is Ongezond. 'Er is geen Ongeluk zo groot, of 'er is ook een Geluk by. Al te haastig deugt niet. Stoor u aan het ſchoppen van eenen Ezel niet; en, de Morgenſtond heeft Goud in den mond. — Van het EERSTE DEEL, het welk by onze Landgenooten een zeer gunſtig onthaal gevonden heeft, zyn nog eenige Exemplaaren, à 16. ſtuivers, te bekomen.

Door J. J. STUERMAN, in de Hage.